

Bojová pohotovost v oblasti týlu

Při přípravě nové Směrnice k uvádění vojsk do bojové pohotovosti bylo nutné přehodnotit dosavadní zásady v oblasti týlového zabezpečení a stanovit taková opatření, jež by byla v plném souladu s diferencovanými požadavky na bojovou pohotovost vojsk. Základní linií při rozpracování těchto zásad a úkolů bylo nutné zaměřit na zabezpečení nejnepríznivější varianty zahájení války, tj. zahájení s překvapením bez předchozího delšího období ohrožení a tudíž i možnosti zvýšit bojovou pohotovost v rámci přemobilizačního období zejména u vojsk 1. kategorie.

Zásady nové Směrnice MNO na úseku týlu musí tudíž respektovat toto doktrinální pojetí a odrážet požadavky a zvláštnosti, které můžeme souhrnně uspořádat do těchto oblastí:

ÚČELNÉ ULOŽENÍ MATERIÁLU A JEHO VČASNÉ VYVEZENÍ

Požadavky, související s vyvezením materiálu u útvarů I. a II. kategorie se v zásadě koncentrují do dvou problémů

- na způsob uložení materiálu k vybavení jednotlivců k boji,
- na opatření k vyvezení pohyblivých zásob počínaje týlem praporu.

Zkušební cvičení potvrdila, že neúčelnějším způsobem uložení materiálu k vybavení osob v boji je v zabezpečených obalech, trvale uložených v bojových vozidlech nebo dopravních prostředcích po družstvech (osádkách). Tento systém je především vyvolán potřebou rychlého vydání materiálu jednotlivcům do zaujetí nebo bezprostředně po zaujetí prostoru průchodiště (shromaždiště) k dodržení stanovených časových norem. Musíme však mít na zřeteli, že splnění tohoto opatření je podmíněno finančními a materiálovými zdroji k zhotovení účelového

obalového materiálu, k němuž je nutné vytvářet postupné předpoklady nejenom svépomocí útvarů, ale i z úrovně MNO.

Vyvezení pohyblivých zásob ve stanovených časových normách na všech stupních vojskového týlu můžeme v současné době zabezpečit trvalým naložením těchto zásob na podstatnou část mírových počtů dopravních vozidel. Tento stav, jež má svoje negativní důsledky v udržování a ošetřování materiálu a dopravní techniky, ve ztížených podmínkách k bojové přípravě a zabezpečování úkolů mírové činnosti, je však základním opatřením zejména na stupni praporu a útvaru k zabezpečení náročných požadavků k včasnému opuštění kasáren a dosažení pohotovosti týlu.

Trvalé naložení materiálu na dopravní prostředky v dosavadním rozsahu považujeme za dočasný jev. V perspektivě je nutné dosáhnout v mechanizaci lož-

ných prací takového stupně, který by zajistil naložení podstatné části pohyblivých zásob až při vyhlášení bojového poplachu při dodržení současných norem pro bojovou pohotovost.

Dosažení tohoto cíle je závislé podle našeho názoru na dvou základních činitelích:

a) Na účelném uložení a paletizování materiálu, zabezpečení stavebních a technických úprav (investičními i svépomocnými akcemi) a vhodné organizace práce s důrazem na stupeň prapor — pluk. Poznatky ze zkušebních zaměstnání u ZVO a SVO a zkušenosti některých svazků dokazují, že důmyslnou a vynalézavou činností, vycházející ze specifických podmínek útvarů je možné zabezpečit naložení vozidla již v současné době během 5 minut při minimálních požadavcích na lidské zdroje. K tomu značně přispěje i centrálně vyvíjený způsob „samonakládání“. Systém samonakládacího zařízení umožňuje řidiči, aby sám rychle naložil vozidlo do 3 minut, při čemž přenosnou konstrukci může si vyrobit svépomocí útvar a umístit ji na volném prostoru, ve vyšších garážích, halách apod.

b) Na využití prostředků malé a střední mechanizace a palet, jimiž jsou a perspektivně budou vybavována především vojska I. kategorie. Dosavadní počty mechanizačních prostředků a palet u sva-

zů [např. 11.500 ks manipulačních ručních, plošinových nebo nízkozdvíhových vozků, 50 ks nakladačů HON, 200 ks hydraulických ruk, 500 ks zadních zvedacích čel, 210.000 ks palet] umožňují, aby při vhodném rozdělení byly zabezpečeny jak potřeby mírového provozu pomocí mechanizačních metod, tak mechanizovaná nakládka té části materiálu, která se nakládá při bojovém poplachu.

Využívání mechanizačních prostředků plánují ty organizační stupně, které je efektivně využívají i k mírové činnosti. Systém rozdělování mechanizačních prostředků a palet musí zajišťovat požadavek, aby vznikaly komplexně mechanizované útvary, u kterých by byl materiál v maximální míře uložen v paletách a ruční práce u těchto útvarů značně omezena. V neposlední řadě je nutné paletizací a zaváděním mechanizované nakládky řešit nejenom požadavky spojené s vyvezením materiálu při bojové pohotovosti, ale i s návazností na zásobovací systém i ve vertikální struktuře v polních podmínkách.

Nákladné a výkonné mechanizační zařízení samo bez promyšlené organizace práce nezvyšují podstatnou měrou produktivitu a rychlost práce. Naopak zkušenosti potvrzují, že organizační opatření, promyšlenost, vyvíjenost a souhra obsluh znamenají velké časové úspory při řešení této problematiky.

DIFERENCIACE NOREM K DOSAŽENÍ BOJOVÉ POGOTOVOSTI TÝLU

V nové Směrnici k uvádění vojsk do bojové pohotovosti jsou uplatněna dvě základní hlediska

— **jednotně a direktivně stanovené časové normy**, platné pro vojska příslušných kategorií a vyplývající z doktrinálního pojetí zahájení války;

— **diferencované časové normy**, které vycházejí ze specifických podmínek a potřeb v souladu s bojovým použitím vojsk a jejich všestranného zabezpečení.

V nové směrnici se ponechává zejména velitelům svazů pravomoc avšak i odpovědnost k diferencovanému stanovení úkolů a časových norem k vyvezení pohyblivých zásob na stupni svazku. Rozhodujícími faktory k jejich stanovení jsou konkrétní potřeby materiálního a zdravotnického zabezpečení vojsk a dislokace zásob.

Z tohoto důvodu budou opatření k udržení bojové pohotovosti rozdílná. U svazků, u nichž jsou pohyblivé zásoby umístěny ve skladech kategorizovaných měst

nebo míst s předpokládaným cílovým napadením, je nutné zajistit podmínky, jež umožní vyvézt zásoby z těchto posádek v nejkratší době, nejpozději — jak je stanoveno v Prováděcím nařízení ke Směrnici — do 60 minut, nepočítaje v to dobu přesunu dopravních prostředků do místa nakládání. Jiné požadavky budou kladeny na týl svazku, jehož zásoby jsou dislokovány v zájmovém prostoru z hlediska bojového použití vojsk a nelze předpokládat jejich ohrožení protivníkem. Ve všech případech je však nutné vzít v úvahu při stanovení diferencovaných časových norem potřebu a návaznost v dopravně zásobovacím systému při zabezpečování úkolů vojsk.

Podobným způsobem bylo přistupováno i ke stanovení pohotovosti mobilizačních pracovišť. Jednotně je stanovena doba 25 minut k opuštění vozidel 1. koloběhu s materiálem k aktivování PSO a PSMV. Pohotovost těchto pracovišť však určujeme individuálně podle podmínek a potřeby.

UVEDENÍ DO SOULADU NĚKTERÝCH USTANOVENÍ PŘEDPISU (ZEJMĚNA V OBLASTI MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ) S NEZBYTNÝMI OPATŘENÍMI K ZABEZPEČENÍ BOJOVÉ POHOTOVOSTI TÝLU

Požadavek rychlého opuštění posádky vyvolává potřebu připravit a organizačně zabezpečit různá opatření v materiálně technické oblasti, související s trvalým naložením pohyblivých zásob, jež jsou v rozporu s ustanovením některých předpisů (převážně Všeobec-26-3). Směrnice a Prováděcí nařízení povolují při řešení otázek bojové pohotovosti tyto výjimky:

— nákladní automobily možno nakládat podle potřeby na váhy: PV3S — 4 tuny, T-111 — 8 tun, T-805 — 1,5 tuny. Vyšší váhové zatížení těchto vozidel vzhledem k průchodnosti na málo únosných cestách a v terénu je povoleno řešit individuálně;

— sudy s motorovou naftou a oleji, které se nakládají při bojové pohotovosti nebo na krátkou dobu přesunu, je možné ukládat na vozidlech na stojato;

— předurčeným vojákům v záloze u útvaru I. kategorie se povolují vydat

základní součástky výstroje a chemického materiálu k uložení do bytů. Tímto se podstatně mění způsob vystrojování ve vystrojovacích střediscích;

— na dopravních prostředcích je povoleno trvale ukládat kromě konzervovaných dávek i dávky předpřipravených potravin a ostatní druhy proviantu, kromě měkkého za předpokladu, že proviant je ukládán v takových paletách a vozidla jsou uložena, pokud podmínky dovolují, v uzavřených garážích;

— automobily s municí umísťovat minimálně 25 m od vozidel s jiným materiálem, 50 m od vozidel s PHM a 100 m od obytných prostorů, veřejných komunikací a elektrického vedení vysokého napětí.

K uvedeným změnám, které jsou odchylné od ustanovení stávajících předpisů a jsou zakotveny ve Směrnici a v Prováděcím nařízení, bude nutné zpracovat doplňky a opravy současných předpisů.

ORGANIZAČNÍ PŘEDPOKLADY TÝLU K MATERIÁLNÍMU A ZDRAVOTNICKÉMU ZABEZPEČENÍ V ROZSAHU, ODPOVÍDAJÍCÍM POŽADOVANÉMU STUPNI POHOTOVOSTI VOJSK

Nároky na materiální a zdravotnické zabezpečení předpokládají takovou mírou naplněnost týlových útvarů a zařízení, jež zajišťují přiměřenými proporcemi bojovou pohotovost a plánované použití vojsk I. a II. kategorie.

V souladu s touto zásadou byly i v minulém roce uskutečněny některé organizační změny u týlových útvarů a zařízení, jejichž základním cílem bylo posílit mírové stavy nejnižších článků v systému

týlového zabezpečení, které budou bezprostředně s bojovou činností vojsk plnit úkoly v materiálním a zdravotnickém zabezpečení. Tyto změny, uskutečněné z podstatné části na úkor TSÚZ, organizačně začleněných u vyšších organizačních stupňů, přispěly k zvýšení bojové pohotovosti útvarů I. a II. kategorie.

V rámci zkušebních zaměstnání u útvarů ZVO a SVO byla prakticky ověřena současná organizace týlu a reálné mož-

Materiál	Počet přidělených vozidel	Trvale naloženo	Dokládá se
Munice	12	10	2
Žen. munice	3	3	—
PHM	10/4	7/4	3
Proviant	3	1	2
Výstroj	1	—	1
Materiál RTZ a TVS	1	—	1
Zpětný odřad	1	—	1
Celkem	31/4	21/4	10

nosti plnění úkolů požadovaných novou Směrnicí. Uvádíme příklad možného využití dopravní techniky roty, týlového zabezpečení k vyvezení pohyblivých zásob útvaru.

Kromě uvedených zásob v tabulce byl trvale naložen i zdravotnický materiál praporečního a plukovního obvaziště mimo soupřaž s léčivými v zimním období mimo IPB, které je nutné po vyhlášení bojové pohotovosti dokládat.

Odlíšná situace je v mírovém doplnění automobilního praporu týlu svazku, jehož dopravní kapacita zabezpečuje vyvezení pohyblivých zásob z 50–60 %. Tato situace vyžaduje diferencovaně stanovit množství a druh vyvezeného materiálu mírovými počty dopravních prostředků, jež bude v první řadě závislé na potřebách a úkolech materiálního zabezpečení vojsk a charakteru posádky, v níž je materiál uskladněn.

Složitější situace zůstává ve zdravotnickém zabezpečení, kde dosud trvá urči-

tý nesoulad mezi mírovou organizací zdravotnické služby a požadavky a úkoly na ni kladenými zejména k zabezpečení vojsk I. kategorie. Z hlediska základního funkčního úkolu zdravotnické služby — poskytování zdravotnické pomoci na jednotlivých stupních velení — můžeme považovat, že mírová organizace a bojová pohotovost nejlépe vyhovuje na stupni praporu; počínaje plukovním obvazištěm je nutné k zabezpečení bojové pohotovosti promýšlet různá improvizovaná řešení k dočasnému posílení těchto etap. V souladu s materiálovými a lidskými zdroji ČSLA musíme perspektivně hledat další možnosti a dosáhnout

— u **zdravotnického praporu**: mírové naplněnosti základnové části, tj. u velitelství, HEČ, nezbytnou část dopravních a odsunových prostředků a sklady;

— u **zdravotnické roty útvaru**: vyvezení a pohotovost v 1. sledu zdravotnické techniky (především pojízdné převazovny).

Z á v ě ř

Novou Směrnicí k uvádění vojsk do bojové pohotovosti je nutné i v oblasti týlového zabezpečení chápat jako perspektivní dokument. Jejím rozpracováním na nižší velitelské stupně nesmí vzniknout sebeuspokojení a neopodstatněné domněnky, že samotný dokument přispěje k výraznému zvýšení bojové pohotovosti. K tomu musíme vytvářet a postupně zabezpečovat předpoklady, které budou mít jiný charakter na stupni útvaru a jiný na stupni MNO nebo VO.